

Hareke

Harfleri okumamıza yarayan işaretlere denir. Alfabe, Tũrkçedeki sessiz harflere karşılık gelirken; harekeler ise sesli harflere karşılık gelir. 3 hareke vardır: fetha yani ũstũn; kesra yani esre; damme yani űtre.

Fetha: Harflerin ũzerine, sağdan sola eğik olarak yazılır. e, a sesi verir. Aşağıdaki kelimelerdeki harekesi ũstũndũr.

جَعَلَ ، خَلَقَ ، غَفَرَ ، نَصَرَ ، صَدَقَ

Kesra: Harflerin altına, sağdan sola eğik olarak yazılır. ı, i sesi verir. Aşağıdaki kelimelerin orta harekesi kesradır.

غَضِبَ ، رَضِيَ ، عَمِلَ ، وَسِعَ ، خَشِيَ

Damme: Harflerin ũzerine, kũçũcũk bir vav Şeklinde yazılır. u, ũ sesi verir. Aşağıdaki kelimelerin ilk harekesi dammedir.

فُتِحَ ، ذُكِرَ ، كُتِبَ ، دُبِحَ ، وُضِعَ

Cezm: ũzerinde bulunduđu harfi, kendinden űnceki harf ile bađlayan, kũçũk daire Őeklindeki iřarettir. Ařađıdaki kelimelerin son harflerinin harekesi cezmdir.

مِنْ ، قَدْ ، عَنَ ، هَلْ ، كُنْ

Őedde: ũzerinde bulunduđu harfi iki kere okutan ve űnceki harfe bađlayan iřarettir. Sađdan sola dođru yazılır. Ařađıdaki kelimelerin son harfleri Őeddelidir.

ثُمَّ ، إِنَّ ، إِلَّا ، لَعَلَّ ، أَنْ

Tenvin: İsimlerin sonunda bulunan ve "n" sesiyle kelimeyi bitiren çift harekelerdir. Tenvin ũç tanedir: **Fethatân:** İki ũstũn demektir. Kelimeyi "-en, -an" sesiyle bitirir. Eđer isim, yuvarlak te (ة) veya hemze ile bitmezse, iki ũstũn(ا) ile birlikte yazılır. Őimdi iki ũstũn ile ilgili űrnekleri inceleyelim:

كَثِيرًا ، قَرِيَةً ، جَمِيعًا ، أَزْوَاجًا ، كِتَابًا ، مَاءً ، مَدْرَسَةً

Kesretân: İki esre demektir. Kelimeyi "-in, -ın" sesiyle bitirir. Şimdi de iki esre ile ilgili örnekleri inceleyelim:

شَدِيدٌ ، هَدِيَّةٌ ، قُوَّةٌ ، يَوْمٌ ، بَعْضٌ

Dammetân: İki ötre demektir. Kelimeyi "-un, -ün" sesiyle bitirir. Şimdi de ötre ile ilgili örnekleri inceleyelim:

فِتْنَةٌ ، حَسَنَةٌ ، جُنَاحٌ ، سَمِيعٌ ، مُصِيبَةٌ

Med: Med yani uzatma harfleri üç tanedir. Elif, vav ve ye. Bu harflere aynı zamanda illet harfleri de denir. Arapçada bazı durumlarda kelime içindeki harfler uzatılarak okunur. Bunun için gerekli olan şartlar vardır: Med harfinin uzatarak okutabilmesi için harekesiz gelmesi şarttır. Ayrıca eliften önceki harfin üstün; "vav"dan önceki harfin ötre; "ye"den önceki harfin de kesre olması gerekir.

"elif" med harfine ait örnekler:

كَانَ ، غَالِبٌ ، جَاهِدَ ، قَالَ ، جَاءَ

"vav" med harfine ait örnekler:

يَقُولُ ، يُعْجِزُونَ ، أُوتِيَ ، أَعُوذُ ، يَصُدُّونَ

"ye" med harfine ait örnekler:

يُرِيدُ ، نُزِيقُ ، تَجْرِي ، الَّذِينَ ، يَمِيرُ

ELİF-İ MAKSURE: Med harfleri olan elif, vav ve ye'den başka, elif gibi uzatan ve elif gibi görev yapan bir de elif-i maksure dediğimiz, kelimenin sonunda "ye" şeklinde görülen bir elif vardır. Bu "ye" harfinin elif-i maksure adını alması için kelime sonunda olması ve fetha ile harekeli harften sonra sakın olarak gelmesi gerekir.

كُبْرَى ، سَلَمَى ، طَوْبَى kelimelerinde olduğu gibi. Bu kelimelerin son harfi, kendinden sonra elif varmış gibi uzatılır.